

Kvalita pitné vody z pohledu odborníků

Ivana Weinzettlová Jungová

Seminář Cena, kvalita a dostupnost pitné vody se konal pod záštitou předsedkyně výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (PSP ČR) Ing. Dany Balcarové dne 18. února 2020 v Praze a přinesl odborný pohled na komplexní problematiku zdrojů, zpracování a distribuci pitné vody.

Na semináři vystoupili RNDr. Pavel Punčochář, CSc., z Ministerstva zemědělství ČR, doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph. D., z Ústavu pro hydrodynamiku Akademie věd ČR, Ing. Martina Klimtová z VODÁRNÝ PLZEŇ a. s., MUDr. František Kožíšek, CSc., ze Státního zdravotního ústavu a Ing. Jiří Lidmila, MBA, z VODÁRENSKÉ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI, a. s., (VAS). Na úvod **Ing. Dana Balcarová** zmínila, že vláda a Poslanecká sněmovna se zabývá problematikou opatření pro zmírnění sucha a shrnula současně projednání takzvané suché novely zákona o vodách a dále návrh na ústavní ochranu vody. Na toto téma navázal **RNDr. Pavel Punčochář, CSc.**, když hovořil o stavu hladin podzemních vod, která je v současné době neuspokojivá. Zdůraznil výhody existence přehradních nádrží, které přes zimu doplňují svou kapacitu a jsou tak připraveny k odběru v případě nedostatku vody během letních měsíců. Shrnul i dosavadní scénáře vývoje klimatu pro území České republiky, kdy se mění časové i místní rozložení srážek a lze očekávat, že se situace posledních let bude opakovat a suchá období se budou objevovat častěji. Je tedy zapotřebí v budoucnu posílit povrchové zdroje vody a pečovat o podzemní zdroje.

Doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph. D., přednesl dvě přednášky. První byla za Mgr. Víta Kodeše, Ph. D., z Českého hydrometeorologického ústavu, který se jednání nemohl zúčastnit, a týkala se tématu problematických cizorodých látek ve vodách v České republice. Zdůrazněna zde byla myšlenka, že zjišťované výsledky jsou otázkou nastavení monitoringu. Byly představeny procesy zjištění cizorodých látek v podzemních vodách, kde dominují přípravky na ochranu rostlin, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) a tekavé organické látky, ale i stav povrchových vod. **Doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph. D.**, v druhé přednášce doplnil svůj pohled na znečištění vodních zdrojů pro výrobu a kvalitu pitné vody. Je nesporným faktem, že kvalita vody se mění a v současné době jsou sledovány například sinice a další mikroorganismy, látky produkované sinicemi a řasami, vedlejší produkty dezinfekce (DBPs), pesticidy a jejich metabolity a další mikropolutanty. Odpovědí na zvýšený výskyt těchto látek je změna způsobu hospodaření v krajině, ochrana součas-

ných vodních zdrojů, či hledání nových, optimalizace stávajících technologií a zavádění nových. **Doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph. D.**, se shodnul s názorem předcházejícího řečníka, že je zapotřebí budovat nové vodárenské nádrže. I když jsou opatření, jako je změna hospodaření v krajině neméně důležitá, vodu pro výrobu pitné vody je možné zadržet právě v přehradách.

MUDr. František Kožíšek, CSc., upozornil mimo jiné na to, že chemické látky jsou všude kolem nás, voda je pouze marginálním zdrojem těchto látek. Připomněl také v následné diskusi, že se rozpadl dřívější systém ochrany vodních zdrojů a zrušená původní pravidla nenahradila nová. Ve své prezentaci o kvalitě pitné vody v České republice konstatoval, že se její kvalita za posledních 15 let zlepšuje. Výjimkami jsou hodnoty pesticidů a to zejména u malých vodovodů, kde se ukazuje, že mezi velikostí subjektu a mírou nedodržení hodnot bývá vzájemná souvislost. **MUDr. František Kožíšek, CSc.**, apeloval také na to, aby v případě epidemií byly zveřejňovány příčiny jejich vzniku.

S provozními zkušenostmi s úpravou povrchové vody z řeky, a to na konkrétním příkladu Úpravny vody Plzeň, seznámila přítomná **Ing. Martina Klimtová**. Zdůraznila přítomnou důležitost výzkumu i pro provozovatele, kdy jen díky němu lze pokračovat ve sledování látek a toho, jak si s nastalými problémy poradit. Také je důležité důsledně kontrolovat ochranu zdrojů, aby se provozovatel mohl o kvalitu výstupní pitné vody dobře starat. Je třeba globálnějšího pohledu na obor vodárenství. Ve své prezentaci se **Ing. Martina Klimtová** věnovala i řešení havárie na řece Úhlavě, kdy dne 8. 10. 2019 unikly nebezpečné látky Impralit BSK effect z areálu firmy Holz Schiller do Drnového potoka, který je přítokem řeky Úhlavy. I tady se prokázal význam zejména vodní nádrže Nýrsko, kdy vypouštěním dostatku vody bylo znečištění navedeno, odplavováno a dokázala se tak tato nepříjemná situace zvládnout.

Ing. Jiří Lidmila, MBA, se zaměřil na ekonomickou oblast, tedy cenu vody a její regulaci. Zhodnotil věčné usměrňování cen s důrazem na ekonomicky neoprávněné náklady. Do cenotvorby výrazně zasáhl také Operační program Životní prostředí, kde ten, kdo žádá o dotaci, je povinen tvořit po dobu 30 let takové finanční prostředky, aby byl schopen obnovovat infrastrukturu. Přiblížil i strukturu kalkulace ceny na příkladu VAS za rok 2018, kdy nájemné tvoří 30 %, opravy 10 %, materiál a energie 16 %, DPH 13 %, zisk 3 % a náklady na provoz 28 %. V současné době probíhá diskuse s Ministerstvem financí, kam by se cenotvorba mohla vyvíjet.

V závěru jednání se diskutovalo i o tom, že polovina vlastníků nebude schopna hradit obnovu infrastruktury z vodného a stočného. Zaznělo téma potřeby sdružování vodárenských společností. K dalším aktuálním problémům patří aktualizace provozních řádů o posouzení rizik (riziková analýza) se zaměřením na stanovení rizik a návrhu opatření na jejich zmírnění.

*Ing. Ivana Weinzettlová Jungová
SOVAK ČR*